

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTAS
VIEŠOJO VALDYMO IR ATVIROS VYRIAUSYBĖS SKYRIUS

PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP NR. 16-1154, TAP-16-1152; TAIS NR. 16-7135(2), TAIS-16-7137(2))

2016-06-30 Nr. NV-2145

Vilnius

1. Rengėjas – Vidaus reikalų ministerija.

2. Tikslas, esmė. Projektu siekiama tobulinti teisinį reglamentavimą bei keisti rinkimų kampanijos praktiką, kai rinkėjai dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinami dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą kandidatą.

Praktikoje taikant baudžiamąją atsakomybę už nusikaltimus asmenų rinkimų teisėms formuojama praktika, kad pats rinkėjų papirkimas savaime dar nereiškia nusikalstamos veikos, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 172 straipsnyje, padarymo. Kaltininką pripažįstant kaltu padarius minėtą nusikaltimą būtina nustatyti, kad papirkdamas rinkėją jis taip trukdė rinkėjams realizuoti savo teisę rinkti – t. y. reikia nustatyti (įrodyti), kad padaryta įtaka rinkėjui paveikė rinkėjo valią, todėl jis balsavo kitaip, negu norėjo. Pagal teismų praktiką trukdymas asmeniui realizuoti jo turimą teisę yra tada, kai paperkant arba naudojant psichinę prievartą arba apgaulės būdu tokią teisę turinčiam asmeniui visiškai neleidžiama ja pasinaudoti arba šios teisės įgyvendinimas pasunkinamas.

BK 172 straipsnio pakeitimo įstatymo **projekto** (toliau – Projektas) **tikslas – numatyti baudžiamąją atsakomybę už siekį daryti įtaką rinkėjui (-ams) ar asmeniui, turinčiam teisę būti renkamam**. Siūlomos normos dispozicijoje nelieta trukdymo sąlygos, o tai reiškia, kad nebereikės nustatyti (įrodyti), kad padaryta įtaka rinkėjui paveikė jo valią, ir atsakomybė asmeniui bus taikoma bei nusikaltimas bus laikomas baigtu, nepriklausomai nuo to, ar kaltininkui pavyko sukliudyti asmeniui įgyvendinti jo valią ar ne.

3. **Derinimas**. Projektui suderinti su suinteresuotomis institucijomis 2016 m. birželio 30 d. suorganizuotas institucijų atstovų pasitarimas. Jame dalyvavo Vyriausiosios rinkimų komisijos, Generalinės prokuratūros, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Vidaus reikalų ministerijos ir Teisingumo ministerijos atstovai. Po pasitarimo patikslintas įstatymo projektas papildomai su Teisingumo ministerija nebuvo derintas.

4. **Dalykinio vertinimo išvada**. Įstatymo projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Viešojo valdymo ir atviros Vyriausybės skyriaus patarėja

Vaiva Bernotaitė

Vaiva Bernotaitė, tel. 8 706 63 762, el. p. vaiva.bernotaitė@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-06-23 Nr. 1D-4022 (3)

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – Ministerija) teikia Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projekto parengimo priežastys, tikslai, uždaviniai ir kitos nuostatos išdėstyti Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Kadangi teisinis reguliavimas nėra keičiamas iš esmės, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi, Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Sprendimų projektų poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo ir įgyvendinimo“, 3 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikis nevertintas.

Įstatymo projektas buvo derintas su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Generaline prokuratūra ir Specialiųjų tyrimų tarnyba. Institucijų pateiktoms pastaboms ir pasiūlymams suderinti 2016 m. birželio 20 d. ministerijoje buvo organizuotas pasitarimas, kuriame, be minėtų institucijų atstovų, dalyvavo ir Vyriausiosios rinkimų komisijos atstovai. Pasitarimo metu buvo nuspręsta pritarti Generalinės prokuratūros pateiktiems siūlymams.

Įstatymo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje, kur pastabas gali teikti visos suinteresuotos institucijos ir visuomenė.

Įstatymo projektą tiesiogiai rengė Vidaus reikalų ministerijos Teisės departamento (direktoriaus pavaduotoja Irina Urbonė, tel. 271 7189, el. p. irina.urbone@vrm.lt) Teisėkūros ir tarptautinių sutarčių skyriaus (vedėja Indrė Marija Baranauskienė, tel. 271 7105,

el. p. indre.baranauskiene@vrm.lt) patarėja Daiva Valeikienė (tel. 271 8696,
el. p. daiva.valeikiene@vrm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Aiškinamasis raštas, 4 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
5. Vidaus reikalų ministerijoje 2016 m. birželio 20 d. vykusio pasitarimo dėl Įstatymo projekto protokolai, 1 lapas.

Vidaus reikalų ministras

Tomas Žilinskas

Daiva Valeikienė, (8 5) 271 8696, el. p. daiva.valeikiene@vrm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMUI**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pritarti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.
2. Įgalioti vidaus reikalų ministrą Tomą Žilinską, o jam negalint dalyvauti – vidaus reikalų viceministrą Artūrą Norkevičių atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras

VRM Teisės departamento
direktoriaus pavaduotoja

Irina Urbionė

2016-06-23

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministras

Tomas Žilinskas

2016-06-23

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Projektu siekiama tobulinti teisinį reglamentavimą bei keisti rinkimų kampanijos praktiką, kai rinkėjai dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinami dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą kandidatą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) ne kartą yra pažymėjęs, kad vienas iš esminių demokratinės valstybės požymių yra demokratiškai atstovaujamųjų valstybinės valdžios institucijų rinkimai. Būtent per rinkimus kiekvienas pilietis įgyvendina savo teisę kartu su kitais dalyvauti valdant savo šalį. Pagal Konstitucijos 2 straipsnį, suverenitetas priklauso Tautai. Aukščiausią suverenią galią Tauta vykdo tiesiogiai ar per demokratiškai išrinktus savo atstovus (Konstitucijos 4 straipsnis). Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalyje nustatyta ir tai, kad piliečiai turi teisę dalyvauti valdant savo šalį tiek tiesiogiai, tiek per demokratiškai išrinktus atstovus. Demokratiški rinkimai yra svarbi piliečių dalyvavimo valdant valstybę forma, kartu ir būtinas valstybės politinių atstovaujamųjų institucijų formavimo elementas. Rinkimai negali būti laikomi demokratiškais, o jų rezultatai – legitimiais ir teisėtais, jeigu rinkimai vyksta paminant Konstitucijoje įtvirtintus demokratinių rinkimų principus, pažeidžiant demokratines rinkimų procedūras (pvz., Konstitucinio Teismo 2008 m. spalio 1 d. nutarimas). Konstitucinis Teismas taip pat yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją jokiais motyvais negali būti pateisinamas rinkėjų balsų tiesioginis ar netiesioginis pirkimas, taip pat tokia rinkimų kampanijos praktika, kai rinkėjai yra dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinami dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą kandidatą (pvz., Konstitucinio Teismo 2004 m. lapkričio 5 d. išvada).

Praktikoje (kasacinės nutartys baudžiamojoje byloje Nr. 2K-393/2013, 2K-52/2014) taikant baudžiamąją atsakomybę už nusikaltimus asmenų rinkimų teisėms formuojama praktika, kad pats rinkėjų papirkimas savaime dar nereiškia nusikalstamos veikos, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 172 straipsnyje, padarymo. Kaltininką pripažįstant kaltu padarius minėtą nusikaltimą būtina nustatyti, kad papirkdamas rinkėją jis taip trukdė rinkėjams realizuoti savo teisę rinkti – t. y. reikia nustatyti (įrodyti), kad padaryta įtaka rinkėjui paveikė rinkėjo valią, todėl jis balsavo kitaip, negu norėjo. Pagal teismų praktiką trukdymas asmeniui realizuoti jo turimą teisę yra tada, kai paperkant arba naudojant psichinę prievartą arba apgaulės būdu tokią teisę turinčiam asmeniui visiškai neleidžiama ja pasinaudoti arba šios teisės įgyvendinimas pasunkinamas.

BK 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas) tikslas – numatyti baudžiamąją atsakomybę už siekį daryti įtaką rinkėjui (-ams) ar asmeniui, turinčiam teisę būti renkamam.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Projektą parengė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu baudžiamoji atsakomybė už trukdymą pasinaudoti rinkimų ar referendumo teise nustatyta BK 172 straipsnyje. BK 172 straipsnyje numatyta, kad baudžiamoji atsakomybė taikoma, jeigu prieš asmenį, turintį teisę rinkti, būti išrinktam ar dalyvauti referendume, buvo naudojama psichinė prievarta arba jis buvo papirktas, arba apgaulės būdu jam buvo trukdoma realizuoti savo teisę rinkti, būti išrinktam arba dalyvauti referendume.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Projektu siekiama nustatyti, kad baudžiamas tas, kas prieš asmenį panaudojo psichinę prievartą arba apgaulę arba siekė jį papirkti, arba tokį asmenį papirko, kad šis elgtųsi pagal kaltininko nurodytą valią realizuodamas savo teisę rinkti ar nuo jos susilaikyti arba dalyvauti referendume, taip pat tuos pačius veiksmus atliko prieš asmenį, turintį teisę būti išrinktam, arba tokius veiksmus organizavo. Siūlomos normos dispozicijoje nelieta trukdymo sąlygos, o tai reiškia, kad nebereikės nustatyti (įrodyti), kad padaryta įtaka rinkėjui paveikė jo valią, ir atsakomybė asmeniui bus taikoma bei nusikaltimas bus laikomas baigtu, nepriklausomai nuo to, ar kaltininkui pavyko sukliudyti asmeniui įgyvendinti jo valią ar ne.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Projekto nuostatos turėtų įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai, nes būtų panaikintos teisinės prielaidos išvengti baudžiamosios atsakomybės bei padidėtų nusikalstamų veikų išaiškinamumas.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Projektas nesusijęs su įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtra.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymą galiojančių teisės aktų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Projekto nuostatos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus įstatymą įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„teisė rinkti“, „būti renkamam“, „dalyvauti referendume“, „papirkti“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

VRM teisės departamento
direktoriaus pavaduotoja

Irma Urbonė

2016-06-23

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministras

Tomas Žilinskas

2016-06-23

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 172 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 172 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„172 straipsnis. Neteisėtas poveikis rinkimuose arba referendume dalyvaujantiems asmenims“.

2. Pakeisti 172 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tas, kas prieš asmenį panaudojo psichinę prievartą arba apgaulę arba siekė jį papirkti, arba tokį asmenį papirko, kad šis elgtųsi pagal kaltininko nurodytą valią realizuodamas savo teisę rinkti ar nuo jos susilaikyti arba dalyvauti referendume, taip pat tuos pačius veiksmus atliko prieš asmenį, turintį teisę būti išrinktam, arba tokius veiksmus organizavo,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

VRM Teisės departamento
direktoriaus pavaduotoja

Irina Urbonė

2016 06 23

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministras

Tomas Zilinskas

2016-06-23

Projekto
lyginamasis variantas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m. d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 172 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 172 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„172 straipsnis. ~~Trūkdytas pasinaudoti rinkimų ar referendumo teise~~ Neteisėtas poveikis rinkimuose arba referendume dalyvaujantiems asmenims“.

2. Pakeisti 172 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tas, kas prieš asmenį naudodamas psichinę prievartą arba papirkdamas, arba apgaulės būdu trukdė asmeniui realizuoti savo teisę rinkti, būti išrinktam arba dalyvauti referendume arba organizavo trukdymą asmeniui realizuoti savo teisę rinkti, būti išrinktam arba dalyvauti referendume, panaudojo psichinę prievartą arba apgaulę arba siekė jį papirkti, arba tokį asmenį papirko, kad šis elgtųsi pagal kaltininko nurodytą valią realizuodamas savo teisę rinkti ar nuo jos susilaikyti arba dalyvauti referendume, taip pat tuos pačius veiksmus atliko prieš asmenį, turintį teisę būti išrinktam, arba tokius veiksmus organizavo,

baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

VRM Teisės departamento
direktoriaus pavaduotoja

Irina Urbonė

2016 06 23

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministras

Tomas Zilinskas

2016-06-23

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2016-06-16 Nr. (1.36) JT-742
Į 2016-05-30 Nr. 1D-3411(3)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – Baudžiamasis kodeksas) 172 straipsnio pakeitimo projektą (toliau – projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

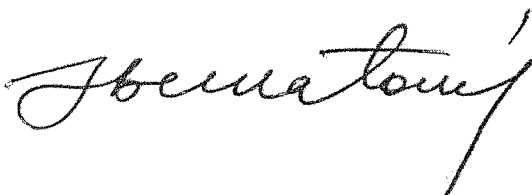
1. Projektu numatomas „balsavimo laikotarpis“, per kurį padarius atitinkamą nusikalstamą veiką asmeniui turėtų kilti baudžiamoji atsakomybė, nėra apibrėžtas nei šiame projekte, nei rinkimų įstatymuose, todėl yra neaišku, kaip bus nustatoma minėto balsavimo laikotarpio pradžia ir pabaiga. Pavyzdžiui, Seimo rinkimų, Rinkimų į Europos Parlamentą, Prezidento rinkimų, Savivaldybių tarybų rinkimų, Referendumo įstatymuose yra numatytas balsavimas rinkimų ar referendumo dieną ir balsavimas iš anksto (paštu, namuose, diplomatinėse atstovybėse ir pan.), Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme yra apibrėžiamas politinės kampanijos laikotarpis. Tuo pačiu gali būti keliamas klausimas, kodėl apskritai šio Baudžiamojo kodekso straipsnio taikymą siūloma susieti tik su tam tikru laikotarpiu – balsavimu arba rinkimų diena. Galimos situacijos, kuomet neteisėtas poveikis rinkimuose ar referendume dalyvaujantiems asmenims bus daromas gerokai anksčiau, iki rinkimų ar referendumo dienos, tačiau dėl šio formalaus baudžiamojo įstatymo galiojimo laike apribojimo asmenys išvengtų baudžiamosios atsakomybės. Ypač šis klausimas būtų aktualus renkamų asmenų atžvilgiu, kadangi jų politinės kampanijos laikotarpis prasideda gerokai anksčiau ir trunka ilgiau nei balsavimas ar rinkimų diena, todėl nuo neteisėto poveikio jie turėtų būti saugomi iš esmės visuomet.

2. Iš šiuo metu galiojančio Baudžiamojo kodekso 172 straipsnio dispozicijos matyti, kad nusikaltimo objektyvioji pusė apibrėžiama kaip trukdymas asmeniui naudojant psichinę

prievartą, papirkimą ir apgaulę, realizuoti jo teisę rinkti, būti išrinktam ar dalyvauti referendume. Projektu išbraukus žodžius „*trukdė asmeniui realizuoti savo teisę*“ šio nusikaltimo objektas ir nusikaltimo tikslas tampa nebeaiškūs. Pagal projekto rengėjų siūlomą naują Baudžiamojo kodekso 172 straipsnio 1 dalies formuluotę galima suprasti, kad bet koks psichinės prievartos, apgaulės ar papirkimo veiksmas, nesvarbu koku tikslu atliekamas, jei tik padarytas rinkimų dieną ir jei tik nukreiptas prieš renkamą asmenį ar rinkėją (kuriais yra absoliuti dauguma Lietuvos Respublikos gyventojų), bus pripažįstamas neteisėtu poveikiu rinkimuose ar referendume dalyvaujantiems asmenims. Tokiu atveju rinkimų ar referendumo dieną vairuotojo atliekamas policijos pareigūno, kuris, būdamas Lietuvos Respublikos pilietis, neabejotinai turi rinkimų teisę, papirkimas už greičio viršijimą teoriškai irgi galėtų būti kvalifikuojamas pagal aptariamą straipsnį, kas, mūsų manymu, būtų nelogiška. Įvertinus projekto kontekstą ir aiškinamajame rašte išdėstytus teiginius, darytina išvada, kad šiuo nusikaltimu yra siekiama paveikti renkamo asmens, rinkėjo ar dalyvaujančio referendume asmens valią, tačiau tai neatsispindi iš projekte siūlomų nuostatų. Atsižvelgdami į išdėstytą, siūlome projektą tobulinti. Taip pat, įvertinę projekto pobūdį siūlytume jį, prieš teikiant Lietuvos Respublikos Vyriausybei, pateikti derinti Generalinei prokuratūrai ir Specialiųjų tyrimų tarnybai.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniš

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel. (8 5) 271 7131, faks. (8 5) 271 8583, el. p. teise@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

2016 m. birželio 20 d.

Vidaus reikalų ministerijoje vykusio pasitarimo dėl
Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso
172 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto

PROTOKOLAS

2016 m. birželio 20 d.
Vilnius

DALYVAVO: Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Zenonas Vaigauskas, Vyriausiosios rinkimų komisijos narys Rokas Stabingis, Teisingumo ministro patarėjas Vainius Šarmavičius, Generalinės prokuratūros prokuroras Darius Čaplikas, Specialiųjų tyrimų tarnybos vyresnysis specialistas Mindaugas Guščius, Vidaus reikalų ministro patarėjas Dainius Žilinskas, Vidaus reikalų ministerijos Teisės departamento direktoriaus pavaduotoja Irina Urbonė, Vidaus reikalų ministerijos Teisės departamento Teisėkūros ir tarptautinių sutarčių skyriaus vedėja Indrė Baranauskienė, Vidaus reikalų ministerijos Teisės departamento Teisėkūros ir tarptautinių sutarčių skyriaus patarėja Daiva Valeikienė.

SVARSTYTA. Institucijų pateiktos pastabos bei pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas).

NUTARTA. Pritarti Generalinės prokuratūros pateiktiems siūlymams.

Teisės departamento direktoriaus pavaduotoja-

Irina Urbonė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministerijai

2016-06-
į 2016-06-15

Nr.
Nr. 1D-3835(3)

El.p. bendrasisd@vrm.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT), atsižvelgdama į 2016 m. birželio 20 d. Vidaus reikalų ministerijoje vykusį pasitarimą dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, siūlo pritarti Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros 2016-06-17 d. rašte Nr. 17.2.-7491 pateiktam pasiūlymui ir Baudžiamojo kodekso 172 straipsnio 1 dalies dispoziciją išdėstyti taip: „Tas, kas prieš asmenį, turintį teisę rinkti arba dalyvauti referendume panaudojo psichinę prievartą arba apgaulę arba siekė papirkti, arba tokį asmenį papirko, kad šis elgtųsi pagal kaltininko nurodymą (valią) realizuodamas savo teisę rinkti ar nuo jos susilaikyti, taip pat tas, kas tuos pačius veiksmus atliko prieš asmenį, turintį teisę būti išrinktam, arba tokius veiksmus organizavo“.

Direktorius pavaduotojas

Romas Zienka

Mindaugas Guščius, tel. (8706) 63 353, el. p. mindaugas.guscius@stt.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų viceministrui
Artūriui Norkevičiui

2016-06-17 Nr. **17.2-7491**

El. paštu bendrasisd@vrm.lt

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

Susipažinę su pateiktu Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – projektas), teikiame pastabas ir pasiūlymus.

Šiuo metu galiojančiame BK 172 straipsnyje numatytos nusikalstamos veikos padarymas nėra siejamas su tam tikru laikotarpiu. Projekte numatomas „balsavimo laikotarpis“, per kurį padarius nusikalstamą veiką, kiltų baudžiamoji atsakomybė, t. y. projektas susiaurina nusikalstamos veikos padarymo laiką, nors poveikis rinkimuose ar referendume dalyvaujantiems asmenims gali būti padaromas ir anksčiau – iki išankstinio balsavimo paštu, kandidatų ir jų sąrašų paskelbimo, rinkimų ar referendumo dienos. Todėl siūlytina projekte numatomo nusikalstamos veikos padarymo laikotarpio atsisakyti.

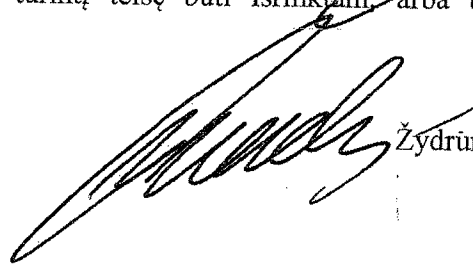
Projektu taip pat siūloma atsisakyti dabar galiojančioje BK 172 straipsnio normos dispozicijoje numatytos nusikalstamos veikos sudėties objektyviosios pusės – veiksmų: trukdymo asmeniui realizuoti savo teisę rinkti, būti išrinktam arba dalyvauti referendume arba tokios teisės trukdymo organizavimo. Atsižvelgiant į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo formuojamą praktiką bylose pagal BK 172 str. „Trukdymas pasinaudoti rinkimų ar referendumo teise“, baudžiamoji atsakomybė pagal šį straipsnį galima tik nustačius, kad kaltininkas, papirkdamas rinkėją (rinkėjus), taip trukdė rinkėjui (rinkėjams) realizuoti savo teisę rinkti, nes pats savaime rinkėjo (rinkėjų) papirkimas nereiškia nusikalstamos veikos, numatytos BK 172 str. (nutartis bylos Nr. 2K-256/2014). Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo formuojamą praktiką, baudžiamajai atsakomybei pagal minėtą baudžiamąjį įstatymą kilti asmens veiksmuose privalu nustatyti paminėtą būtinąjį BK 172 straipsnyje įtvirtintos nusikaltimo sudėties požymį.

Tuo tarpu pagal siūlomą projekte minėto baudžiamojo įstatymo pakeitimą, atsisakius dabar galiojančios BK 172 straipsnio normos dispozicijos dalies, vertinant formaliai, baudžiamojon atsakomybėn galėtų būti traukiamas kiekvienas asmuo, kuris rinkimų ar referendumo dieną atliktų vertinamame baudžiamojo įstatymo pakeitimo projekte numatytus veiksmus, net ir nesiekdamas pažeisti rinkimų ar referendumo tvarkos ir/ar neturėdamas tikslo paveikti rinkimuose ar referendume dalyvaujančių asmenų valios. Todėl svarstyтина dėl projekto papildymo, atsakomybę pagal BK 172 straipsnį siejant su paveikiančio asmens (kaltininko) valia, kad paveikiamas asmuo nepasinaudotų savo rinkimų teise arba ja pasinaudotų tam tikru būdu ar panašiai.

Mūsų nuomone, siūlomo BK 172 straipsnio dispoziciją būtų galima išdėstyti taip: „Tas, kas prieš asmenį, turintį teisę rinkti arba dalyvauti referendume panaudojo psichinę prievartą arba apgaulę arba siekė papirkti, arba tokį asmenį papirko, kad šis elgtųsi pagal kaltininko

nurodymą (valią) realizuodamas savo teisę rinkti ar nuo jos susilaikyti, taip pat tas, kas tuos pačius veiksmus atliko prieš asmenį, turintį teisę būti išrinktam, arba tokius veiksmus organizavo“.

Generalinio prokuroro pavaduotojas

Žydrūnas Radišauskas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI“ PROJEKTO
(TAP-16-1154; TAIS NR. 16-7135(2))**

2016-07-07 Nr. NV-2208

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, esminių pastabų neturime, tačiau Įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalyje 172 straipsnio pavadinimas turi būti paryškintas. Atkreipiame dėmesį, kad rengėjai teikime nurodo, kad Įstatymo projektas buvo derintas su Generaline prokuratūra, tačiau nei Teisės aktų informacinėje sistemoje nėra paskelbta išvada iš Generalinės prokuratūros, nei iš pridėto pasitarimo protokolo nėra aišku, kokie buvo Generalinės prokuratūros pateikti pasiūlymai, kuriems buvo pritarta.

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

Plūg
2016-07-B

Dėl Baudžiamojo kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (TAP-16-1154) (16-7135(2))

Pranešėjas: vidaus reikalų ministras T. Žilinskas

Dalyvauja: Vidaus reikalų ministerijos Teisės departamento Teisėkūros ir tarptautinių sutarčių skyriaus patarėja Daiva Valeikienė

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

Posėdžių rengimo skyriaus
vyriausioji specialistė
E. Skodminienė

Modulys 2016-07-07

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p><u>2016-07-12</u> (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <p><i>Suhyti atsižvelgti į TD redakcijos pastabas. Projekto svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.</i></p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>

prie VP 10 kl.

SUREDAGUOTA

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 172 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI

_____ Nr. _____
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 172 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.
2. Įgalinti vidaus reikalų ministrą Tomą Žilinską, o jam negalint dalyvauti – vidaus reikalų viceministrą Artūrą Norkevičių atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Vidaus reikalų ministras

Tomas Žilinskas